Dosarul nr. 21r-2025/2024 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
/ 1-24009529-02-21r-30122024/ Judecător Dumitru Bosîi

D E C I Z I E
În numele Legii

29 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele completului,
Judecătorul Alexandru Spoială
Judecătorii Igor Chiroșca și Mihail Proca

a judecat în lipsa părților, recursul declarat de directorul adjunct al Penitenciarului 4-Cricova, Ruslan Galupa împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024,

c o n s t a t ă :

1. La data de 22.01.2024 în Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Cebanu Viorel împotriva administrației instituției penitenciare nr. 4 Cricova, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024 s-a admis parțial plângerea condamnatului Cebanu Viorel împotriva administrației instituției penitenciare nr. 13 Chișinău și Penitenciarul nr.4 Cricova, referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale. S-a constatat faptul că, Cebanu Vior*****, născut la *****, a fost deținut în perioada, 23.06.2023-11.01.2024, pe parcursul a 202 zile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului si a libertăților fundamentale. S-a respins plângerea lui Cebanu Vior*****, născut la *****, împotriva administrației instituției penitenciare nr.4 Cricova, referitoare la constatarea condițiilor inumane de detenție, ca fiind neîntemeiată.

3. La data de 16 decembrie 2024, Penitenciarul nr. 4 Cricova a depus recurs în termen, prin care solicită casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024, pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea condamnatului Cebanu Viorel împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenție, în partea ce ține de constatarea faptului de

deținere a lui Cebanu Viorel în condiții precare, din Penitenciarul nr.13 Chișinău, de a fi respinsă ca neîntemeiată. În argumentarea recursului se invocă că:

- deținutul nu a adresat careva petiții referitor la condițiile de detenție, or deținutul Cebanu Viorel, nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției;
- instanța de asemenea a ignorat și datele veridice expuse în raportul prezentat de administrația penitenciarului, aplicând reducerea din termenul de pedeapsă stabilită condamnatului Cebanu Viorel, pe cale de consecință consideră că, încheierea este neîntemeiată și urmează a fi casată, or prin plângerea adresată de către Cebanu Viorel acesta solicită reducerea termenului de pedeapsă, însă acesta, a fost liberat din locul de detenție, respectiv plângerea nu mai poate constitui obiect de examinare în limita în care a fost formulată, iar acesta fiind legal citat, nu s-a prezentat și respectiv nu și-a modificat sau completat solicitările. Or, asemenea cerință nu a fost formulată de către condamnat în plângerile înaintate, astfel, la materialele cauzei penale nefiind prezentată nici o dovadă a faptului că, condamnatul ar fi solicitat o astfel de cerință, așa cum, în cererea depusă de avocatul în interesele condamnatului Cebanu Viorel s-a solicitat constatarea faptului că, Cebanu Viorel a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău în condiții de detenție contrare art. 3 CEDO și reducerea pedepsei;
- astfel, luând în considerare practica judiciară națională, emise hotărâri prin care au fost încetate plângerile condamnaților împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, consideră plângerea condamnatului Cebanu Viorel ca fiind neîntemeiată referitoare la condițiile de detenție ale acestuia, deoarece au corespund legislației în vigoare si solicită respingerea acesteia.

4. Conform art.447 alin.(1) și (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței. Participanții au fost înștiințați legal despre data examinării recursului și despre faptul că sunt în drept să depună referințe sau completări la cererea de recurs. Astfel, examinarea cauzei a avut loc fără prezența părților la proces.

5. Colegiul penal, examinând hotărârea atacată prin prisma motivelor de recurs formulate, cercetând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge ca fiind nefondat recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024, menținând încheierea atacată fără modificări, din următoarele considerente.

6. Conform art.448 Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. Instanța de recurs este obligată să se pronunțe

asupra tuturor motivelor invocate în recurs. Potrivit art.449 alin.(1), pct. (1), lit. a) Codul de procedură penală, (1) Judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

7. Conform prevederilor art.469 alin. (1) pct. 17[1]) Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților. În conformitate cu prevederile art.470 alin. (1) Codul de procedură penală, chestiunile privind executarea hotărârilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1)-4), 6)–16), 17/1) și 18) se soluționează de către instanța de judecată din raza de activitate a organului sau a instituției care execută pedeapsa.

8. Instanța de fond a constatat că condamnatul Cebanu Viorel și-a ispășit pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 23.06.2023 în baza art.186 alin.(2) CP de 2 ani închisoare, conform art. 90/1 Cod penal, pedeapsa cu închisoare stabilită lui Cebanu Viorcl, şi anume termenul de 1 (unu) an se va executa efectiv în penitenciar, cu suspendarea condiționată a restului pedepsei pe un termen de probațiune de 1 (unu) an, care se va calcula de la data liberării lui din locurile de detenție. Hotărârea a fost menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 28.11.2023. Începutul termenului: 23.06.2023, sfârșitul termenului: 22.06.2024, fiind eliberat din detenție. Astfel, condamnatul solicită constatarea aflării sale în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioada 23.06.2023 – până în prezent (data depunerii plângerii 22.01.2024). Potrivit materialelor cauzei, Cebanu Viorel s-a aflat în detenție în perioada 23.06.2023-11.01.2024 în Penitenciarul nr. 13 Chişinău, adică un termen de 202 zile. Plângerea este depusă de condamnatul Cebanu Viorel pe parcursul detenției în condiții pe care le consideră precare, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art.473/2, art.473/3 și art.473/4 Codul de procedură penală, au fost introduse prin Legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art.473/2 alin.(5) din Codul de procedură penală, au fost respectate pe deplin, în contextul în care s-a solicitat constatarea detenției condamnatului Cebanu Viorel în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, plângerea fiind depusă în instanță la data de 22.01.2024.

9. Colegiul penal este de acord cu concluziile instanței de fond, precum că, faptele invocate de Cebanu Viorel s-au confirmat, acestea purtând un caracter probat, de referință la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău. Totodată, administrația instituției penitenciare nu a probat faptul că i-a asigurat deținutului Cebanu Viorel condiții decente de trai în perioada aflării lui în custodia statului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, care ar corespunde prevederilor legale și nu ar fi o încălcare a prevederilor art. 3 CEDO, or, argumentele enunțate în raportul menționat supra, despre asigurarea minimului necesar, poartă un caracter evident declarativ, care nu corespund standardelor internaționale ce ar exclude un tratament inuman și/sau degradant al deținutului.

10. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62). La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul, vârsta și starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

11. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13.09.2005, § 80). Ținând cont de cele expuse supra, instanța de judecată a dat o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.” Așadar, Cebanu Viorel, în plângerea înaintată, a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade de timp, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în condiții inumane și degradante.

12. La analiza condițiilor de detenție, instanța de fond a făcut trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că ”Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”. Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru prevenirea torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane și degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând

cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m2 de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul. Contrar recomandărilor precitate, studiind raportul prezentat de către administrația instituției penitenciare, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținut Cebanu Viorel în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare. Prin prezentarea de către administrația penitenciarului a datelor privind suprafața celulelor în care Cebanu Viorel a fost cazat, ultima a recunoscut aflarea deținutului în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în celule în care nu dispunea de 4 m2 , ceea ce evident, este sub minimul acceptabil. La fel, prin raportul prezentat de către administrația penitenciarului a datelor privind suprafața celulelor în care Cebanu Viorel a fost cazat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, ultima nu a prezentat date concrete cu referire la suprafața căruia i-a revenit condamnatului în cauză, or, lipsa menționării în raport a suprafeței din celulă ce i-a revenit lui Cebanu Viorel, denotă în opinia instanței de judecată doar confirmarea afirmației condamnatului cu privire la supraaglomerarea celulei cu persoane deținute pentru ispășirea pedepsei.

13. În cauza Kalashnikov c. Rusiei, precum şi în cauza Ostrovar c. Moldovei, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul art. 3 al Convenţiei, în special cînd ea durează perioade lungi de timp, aşa cum se reține în cazul autorului plîngerii, care a fost deţinut o perioadă de aproximativ jumătate de an în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău. E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m2, de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (Sulejmanovic c. Italiei, 16.07.2009, §51; Lind c. Rusiei, 6.12.2007, §59).

14. Comitetul European pentru Prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05-11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale şi igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient şi totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv. În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (pentru anul 2017), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova s-a constatat că, majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante. Așa fiind, instanța

reține că, de către instituția penitenciară nu au fost prezentate suficiente date și probe ce ar fi confirmat respectarea prevederilor legale în partea dată, fapt ce condiționează concluzia că, condamnatul a fost deținut în celule în care dispunea de mai puțin de 4 m2, ceea ce evident, este sub minimul acceptabil. Astfel, instanța consideră că, dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul pe parcursul detenției sale, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat. În această ordine de idei, Colegiul penal alăturat instanței de judecată constată cu certitudine că nu au fost confirmate prin probe pertinente și concludente că condițiile de detenție nu sunt contrar articolului 3 din Convenție. Subsecvent, Colegiul penal reține că, alegațiile reprezentatului Penitenciarului, la aceste aspecte, sunt declarative și lipsite de suport probatoriu.

15. În această ordine, se atestă că, situația de fapt invocată de către condamnatul Cebanu Viorel privind condițiile precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și-au găsit confirmare. Prin urmare Colegiul penal susține concluzia primei instanțe prin care plângerea în partea constatării încălcării prevederilor art. 3 din CEDO în cadrul executării pedepsei în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, este întemeiată și urma a fi admisă. Condamnatul Cebanu Viorel a fost deținut în condiții inumane, de detenție, care se constată a fi contrare art. 3 CoEDO, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioade de 23.06.2023-11.01.2024, pe parcursul a 202 zile.

16. Pe cale de consecință, instanța de recurs consideră că plângerea formulată poartă un caracterul întemeiat și fondat privind condițiile inumane și degradante de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, iar în acest context, instanța de judecată întemeiat a admis parțial aceasta plângere, în vederea reparării dreptului condamnatului de detenție în condiții conforme de detenție, și cu respectarea rigorilor art. 3 CEDO.

17. Totodată, instanța de fond corect a stabilit, cu referire la pretențiile condamnatului referitor la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 4 Cricova, că condamnatul a fost transferat în Penitenciarul nr. 4 Cricova la data de 11.01.2024, iar la data de 19.01.2024 a trimis instanței plângerea în care deși a solicitat constatarea condițiilor de la 23.06.2023 până la data depunerii plângerii, cînd deja se afla în Penitenciarul nr,. 4 Cricova, în plângere nu a criticat condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 4 Cricova, iar ulterior nu s-a prezentat pentru a-și concretiza plângerea în ce privește condițiile din Penitenciarul nr. 4 Cricova, motiv din care instanța de fond întemeiat a respins plângerea în partea condițiilor în penitenciarul nr. 4 Cricova, ca fiind neîntemeiată. De asemenea, având în vedere că Cebanu Viorel a fost eliberat la data de 21.06.2024, în legătură cu aplicarea prevederilor art.92 Cod Penal, în privința acestui nu mai poate fi aplicată reducerea pedepsei în temeiul art. 473/4 alin. (4) Cod de procedură penală, urmând ca instanța doar să constate condițiile contrare de detenție.

18. Față de lucrul judecat de primă instanță, Colegiul Penal constată o motivare amplă și temeinică a încheierii pronunțate cu privire la circumstanțele concludente în raport cu cerințele formulate, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din CoEDO. Potrivit jurisprudenței CEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului argumentelor primei instanțe. În cazul în care instanța de fond și-a motivat soluția luată, arătând în mod concret la împrejurările care fundamentează concluziile sale, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță.

19. Colegiul penal respinge ca nefondat recursul Directorului adjunct al Penitenciarului nr. 4 Cricova, reținând în acest sens că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-204/2024 din 11 decembrie 2024, este legală și întemeiată, iar careva temeiuri de casare a încheierii nu au fost constatate.

20. În conformitate cu prevederile art.449, 469-471 Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Respinge ca nefondat recursul declarat de către directorul adjunct al Penitenciarului 4-Cricova, Ruslan Galupa și menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 11 decembrie 2024.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul **Alexandru Spoială**

Judecătorul **Igor Chiroșca**

Judecătorul **Mihail Proca**